

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE se primesc la **ADMINISTRAȚIUNEA** în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenfeld & Emerich Leoner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se riă garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o seriă 10 or. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L I X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țintu și din afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tergul Inului Nr. 80, etagiu I.
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 or. v. a. seu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 74.

Brașov, Vineri 3 (15) Aprilie

1898.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Aprilie st. v. 1898

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an . . . . . 12 fl.
pe șase luni . . . . . 6 fl.
pe trei luni . . . . . 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an . . . . . 40 franci
pe șase luni . . . . . 20 „
pe trei luni . . . . . 10 „

Abonarea se pôte face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Mesagiul lui Mac Kinley.

Vechia Europă își atîntesce ađi cu încordare privirile asupra celor ce se petrec dincolo de Oceanul Atlantic, în capitoliul din Washington, capitala celui mai puternic dintre statele „lumei noue“.

Ce va dice președintele Statelor-Unite Mac Kinley în mesagiul său? Desfășura-va el stégul alb al păcii, ori stégul roșu sângerous al răsboiului? Acestea erau întrebările, ce și le punea fiă-cine, care a urmărit fazele conflictului dintre Spania și America de Nord. Firesce, că cu cea mai mare încordare așteptau partidele păcii și ale răsboiului din amintitele state ineseși mesagiul.

În fine a doua ăi de Pascile gregoriane, care în America este ăi de lucru, s'a cetit mesagiul mult aș-

teptat în Congresul din Washington și s'a făcut cunoscut urbi et orbi ceea-ce crede Mac Kinley despre conflictul americano-spaniol.

Impresiunea, ce a făcut'o mesagiul său în general este fôrte nimerit caracterisată prin conștatarea, că el n'a mulțamit nici pe amicii păcii, nici pe cei-ce voesc răsboiul și cari atât în America, cât și în Spania formeză majoritatea precumpenitoare.

Mac Kinley pörtă un limbagiu energic, dér păstrează totuși o înțelptă și conciliantă rezervă, deși mai mult numai în formă. În fond președintele supune decisiunea asupra întrebării: pace ori răsboi Congresului, lăsând asupra-i totă răspunderea. Mac Kinley a declarat, că nu crede a fi consult, ca Statele-Unite să recunoscă independența Cubei. Ceea-ce crede însă, că trebuie să se facă, este intervențiunea Statelor-Unite pentru a pune capăt inimicițiilor și vërsării de sânge dintre Spania și poporul cuban. De aceea cere dela Congres imputernicire de a dispune de puterea militară și maritimă a Statelor-Unite pentru a pute interveni la cas de lipsă.

Lucru fatal însă, că după cum se anuntă, insurgenții n'au cerut armistițiul, nici nu-l primesc, declarând, că nu vor depune armele pe cât timp Cuba nu va deveni republică independentă, și pretind ca trupele spaniole să părăsescă insula.

Mulți întemeiază speranțe în favorul păcii pe această declarare a mesagiului, mai mulți așteptă ca concesiunea guvernului spaniol, făcută la inițiativa puterilor prin aceea, că s'a hotărit a sfătui pe regina-regentă să ofere insurgenților cubani un armistițiu, va influența în mod pacific asupra guvernului american, care ceruse el însu-și acest armistițiu.

Mai amenințator este curentul

răsboinic între Americani, care s'a manifestat puternic în Senat și ca mâne pôte predomina întreg Congresul. Deocamdată s'a amănat decisiunea prin aceea, că mesagiul a fost predat comisiunilor pentru esterne. Atêrnă mult dela părerea ce și-o vor da aceste comisiuni, care cumpenă va fi mai grea, a păcii ori a răsboiului? Dér pôte că mișcarea din țeră să influențeze chiar și decisiunea corpurilor reprezentative. C'un cuvânt, șansele păcii sunt nesigure.

Fôrte semnificativ este, că mesagiul președintelui Kinley face amintire pe scurt de concesiunea armistițiului din partea Spaniei, dér nu amintesce cu nici un cuvânt intervențiunea marilor puteri europene.

Acăsta este situația momentană. Ce se va puté nasce încă dintrênsa și ce încurcături mai pôte aduce după sine răsboiul eventual americano-spaniol nimeni nu pôte prevedé.

Serbarea dela 11 Aprilie și pressa kossuthistă.

Sub titlul „fiasco“, fôia kossuthistă „Magyarország“ dela 13 Aprilie publică un articol asupra serbării ăilei de Lună, în care se exprimă în mod fôrte cutezător asupra răspunsului, ce l'a dat monarchul la deputația celor două camere ungare în palatul din Buda. Êtă ce dice între altele ăiarul kossuthist:

„După conceptul aulic legea sancționată nu trebuie respectată decât atunci, când ea nu se opune intereselor Curții și poziției de mare putere a monarchiei precum și vașei sale“... Ce cetim adecă printre rândurile răspunsului regesc de eri? Aceea, că legile din 1848 n'au putut fi ținute, fiind-că nu s'au îngrijit despre modul de administrare a afacerilor comune și despre împlinirea datoriilor basate pe sancțiunea pragmatică... Dēcă conceptul aulic ajunge la valôre, atunci acăsta stă nu nu-

mai pentru trecut, ci și pentru viitor. Atunci, dēcă de pildă, dēcă Ungaria va înarticula în lege teritoriul vamal deosebit și dēcă Coróna, sub presiunea împrejurărilor, o sancționeză, — mai târđiu îi este destul puterii a-se provoca la aceea, că teritoriul vamal maghiar deosebit — se opune intereselor de mare putere a monarchiei, pentru-ca la cuvântul de ordine al monarchului să se dea la o parte aceea ce a creat legislativa națională...

„Dēcă ăiua de Lună ar fi fost un act național serios și considerabil, ér nu o comedă golă arangiată cu puterea oficiôsă, atunci privorului obiectiv i-s'ar fi părut lucrul așa, că aici într'adevăr nația maghiară face penitență și-și bate cu părere de rău pieptul, că a fost un timp când s'a alipit de legi și pe acestea le-a cređut sfinte. Celalalt factor dimpotrivă cu mândriă s'ar puté provoca la aceea, că puterea acestei alipiri s'a frânt, deorece interesele lui politice au pretins altceva.

„Mistificăția constă în aceea, că națiunea a fost cređută capabilă de-o astfel de umilire... Dér, slavă Domnului, că n'a succes! Incepând cu tinerimea, care mai curând simte manifestarea instinctului național, crema societății maghiare independente și elementele ei patriotice atât în capitală, cât și în provincie, atât straturile inferioare, cât și superioare a respins dela sine cu atăta hotărîre gândul serbării, încât fiascul ăilei de Lună e mai pe sus de ori-ce indoială.

„Dér se tragem învățătura... Ca mai târđiu să nu se întemple frecări și neînțelegeri (între Maghiari și Corónă — Trad.) trebuie să inceteze odată părerea, care până acum a dat direcția politicei Habsburgilor și pe care baronul Banffy a arăt'a-o atât de stilar în vorbirea de ieri a regelui. Politica aulică familiară și a avut scopul ei până când Habsburgii au avut o poziția de putere universală, până când au domnit asupra imperiului germano-roman. Acea politică era esplicabilă pe timpul lui Carol V... Însé imperiul roman s'a transformat în împărăția protestantă germană, care în pri-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cum s'a distins

batalionul I grănițaresc năsêudean

în anii 1848/49?

De

Virgil Șotropa.

(Urmare.)

12. Stări nesigure. Misiunea deputărilor români. Pregătiri zadarnice de apărare. Erăși încercare de-a pleca.

Îndată după reîntôrcerea majorului Pop din Viena, plecă căpitanul *Petrizzevici* la Pojun, spre a ruga pe generalul *Karger*, ca să concentreze întreg batalionul în Pojun. Generalul îi împlini rugarea și dete mandat în scris, ca cele 4 companii din Leopoldstadt imediat să plece la Pojun, și să fiă înlocuite cu 4 companii din regimentul „Nr. 34“ din Miava.

Acest mandat, din cauze necunoscute, nu fű observat de colonelul *Bibra*, și rămase neîmplinit, cu tôte că dela cele două companii grănițaresci, cari se aflau în Pojun, sosiră repetite sciri și raporte, că garnisóna de acolo de trei ăile stă gata de

atac, deorece e fôrte probabil, ca asupra cetății să năvălescă insurgenții maghiari. Aceștia adecă se concentraseră în număr mai mare în jurul Pojunului, cu scopul de-a ataca pe Banul *Ielavici*, care cu corpul său de armată se afla chiar pe cale spre Pojun.

Numai după ce trecură mai multe ăile, recercă comandantul fortăreței Leopoldstadt pe comanda din Pojun, ca cele patru companii ale batalionului grănițaresc să fiă lăsate și mai încolo în locul unde se află. Tot-odată colonelul *Bibra* recercă și pe ministrul de rebel, să-i dea un ajutor de artilerie; și cu ducerea acestor două scrisori încredință pe harnicul și precautul sergent *Dumitru Rus*, care în 7 Octomvre și plecă spre Pojun.

Sergentul *Rus* însă află deja pe cale, că garnisóna din Pojun, în 6 Octomvre, adecă o ăi înainte de plecarea sa, la 2 ôre după amêđi a părăsit Pojunul și s'a alăturat la corpul de armată al Banului, care se afla în castrul din Kittsee. Înțelegând acăsta, sergentul *Rus* voi să se întôrcă, dér din întâmplare fű deținut de Maghiari, și dus la Pojun, de unde numai după trei ăile îi succese să fugă pe ascuns.

Intr'aceea regimul național maghiar

făcú nouș încercări pentru de-a indupleca companiile cele patru de grănițeri, aflătore în Leopoldstadt, ca să depună jurământul. Astfel sosiră într'o ăi în fortăreță pe neașteptate deputații români *Alexandru Bohățiel* și *Sigismund Pop*, despre cari se dice, că cu promisiuni încercau să-i câștige pe soldați pentru cauza maghiară.

Deputații aduseră cu sine și un ordin al ministrului de rebel maghiar, în care i-se anunță batalionului „amnestie“ pentru faptul, că a părăsit Seghedinul în mod arbitrar, și pentru-că a denegat ascultarea și subordinațiunea.

Amnestia acăsta însă, după ce emana dela un for ilegal, nu făcú asupra grănițerilor noștri nici o impresiune, și astfel după două ăile amintiții deputați români plecară făr' de-a fi făcut vre-o ispravă.

La 12 Octomvre se reîntorse sergentul *Rus* la Leopoldstadt, și raportă comandantului *Bibra*, că Pojunul e iluminat și e ocupat de o multime de glotași și gardiști naționali maghiari; tot-odată el aduse cu sine îndêret scrisorile, pe cari le ascunseseră bine.

Acum începură momentan a se face pregătiri de apărare. Soldații batalionului tăiară arborii, cari încungiuarau șanțurile

cetății și chiar și alea de lângă fortăreță; și aședară tunurile la locul lor lângă murele fortăreței. Tôte păreau, că se pregătesc pentru o apărare statornică, până și medicamente și legători pentru bolnavi se aduseră din depoul din Sâmbăta mare. În lipsa artileristilor, aveau să îndeplinescă serviciul de tunari soldații batalionului.

Cu un cuvânt, voința de a-se apăra era, însă durere, lipsea lucrul cel mai esențial, adecă proviantul, și faptul acesta îi făcú imposibilă susținerea fortăreței.

Vêđend adecă în fine oficerii și soldații garnisóniei, că lipsa proviantului le nimicesce tôte speranțele de apărare, hotărîră, să nimicescă tunurile, și apoi lăsându-și totă bagagea în mâna sorții, să părăsescă în timp de nôpte și în liniște fortăreța, și s'o apuce în marș forțat spre grănițele Moraviei.

Planul acesta era să se și esecute în acea nôpte, adecă dela 12 spre 13 Octomvre, și totul era gata de plecare. La 7 ôre s'era însă comandantul fortăreței își schimbă planul, și hotărî să mai aștepte câte-va ăile.

Cu tôte acestea batalionul se adună la 9 ôre, adecă la timpul prefipt pentru

mul rënd urmăresce scopuri naționale. Habsburgii au trebuit să iasă definitiv de acolo. Poziția lor universală s'a restrins și au devenit capii unor popore orientale. Mijlocele vechi și puternice nu le mai au la dispoziție. Ei nu se mai pot feriici acum decât prin națiuni și cu națiunile, niciodată însă *contra* acestora...

„Baza de existență a dinastiei (habsburgice) o formăza condiția, să trăască în armonie cu națiunea maghiară... Educațiunea membrilor dinastiei însă nu e de natură a-se apropia de inima națiunei maghiare. Ca să nu cunoască această națiune nu-și dau ei înșiși silință. Nu înțeleg limba noastră, constituția noastră, tendințele (De maghiarizare? — Trad.) și istoria noastră. Dacă vin între noi ne privesc așa de străin și mirați, ca și când ar veni într'o țară exotico, de-a cărui nume nici n'au aușit... Dacă se întemplă să moră moștenitorul de tron înainte de a lua frânele guvernării, corôna Sf. Ștefan ajunge pe capul unui necunoscut și străin...

„Marți învățături cuprinde d'el în sine fiasoul de Lună. Cel dintâiu lucru al domnitorului este, să-și cunoască și înțelegă națiunea peste care e chemat a domni. Numai astfel pôte face politică națională, fără de care puterea lui stă pe baze clătinate...

Reintorcerea trupelor austro-ungare din Creta. Din Canca se telegrafază, că trupele austro-ungare din Creta au plecat spre casă în 12 l. c. La 9 ore a. m. s'a luat de pe bastionul orașului stindardul austro-ungar. Inainte de plecare s'a ținut o revistă militară internațională, participând trupele marilor puteri. Contra admiralului *Hinke* a ținut o vorbire trupelor și a mulțamit oficerilor străini. Autoritățile turcesci și poporațiunea a aruncat flori asupra oficerilor și soldaților, care se depărțară. După amedzi stindardul austro-ungar a fost luat și de pe fortul Suda. Trupele au imbarcat pe vaporul „Aurora“.

Conflictul ispano-american.

Scirile telegrafice sosite din Washington presentă érašii situația ca foarte critică. Se spera, că după cetirea mesagiului lui Mac Kinley, în care acesta promise Americanilor, că la cas de lipsă va interveni cu putere armată în Cuba, spiritele se vor mai liniști.

S'a întemplat însă tocmăi contrar. A doua zi după cetirea mesagiului, care a fost transpus comisiunei pentru esterne, în Senat s'a făcut o propunere de urgență, prin care partida războiului cere, ca *Spania să-și retragă trupele din insula Cuba, insula să fiă recunoscută de republică* și Mac Kinley să fiă rugat a realiza acest proiect.

„Localanzezer“ din Berlin primesce din Washington o telegramă, ce spune și mai

mult. Se dice anume, că cele două comisiuni pentru esterne ale camerelor vor asculta pe consulul general *Lee* din Havana, care a promis a dovedi, că *Spania e răspunsabilă de catastrofa vaporului „Maine“*. Spre scopul acesta s'au cheltuit sume enorme, ca să câștige documente. Se dice, că *Lee* ar fi pus mâna pe o scrisore a generalului *Weyler*, în care acesta scrie, că *cea dintâiu naie americană, ce va trece prin portul Havana va fi aruncată în aer*. Celelalte părți ale acestei scrisori Mac Kinley le cunoște de mult, până acum însă le-a ținut în secret, pentru-ca publicarea scrisorii ar fi cauzat ruperea imediată a legăturilor diplomatice dintre America și Spania. Comisiunile pentru esterne — dice depeșa lui „Lokalanzeiger“ — au hotărît să propună *Congresului neamânata intervenire cu puterea armată*.

Tot despre propunerile comisiunilor pentru esterne „Agentia Reuter“ comunică din Washington următoarele:

Comisiunile pentru esterne vor propune primirea unui proiect de rezoluțiune prin care poporațiunea insulei Cuba să fiă declarată *liberă și independentă*. Războiul Spaniei în insula Cuba a păgubit comerțul Statelor-Unite, averea și interesele lor și a fost atât de nemilos, încât Statele-Unite au datoriat de a pretinde, ca *Spania să-și retragă toate trupele de pe mare și uscat din insula Cuba*. Guvernul Statelor-Unite pretinde acesta, și președintele este autorizat să ducă în deplinire această rezoluțiune folosind toate puterile Statelor-Unite.

Ruși și Dardanellele. Presa europeană se ocupă tot mai mult cu cestiunea trecerei flotei rusesci prin strimțoarea Dardanellelor. Éta ce scrie între altele „Allgemeine Zeitung“: „Dreptatea predinde, a-se recunoscce, că puternicul imperiu rusesc este silit a-se gândi cum se frângă aceste cătuși ce-i stau în cale. Căți-va ani mai înainte s'a inventat acel mod de soluție, că Turcia trebuie să permită flotei voluntare rusesci a trece prin Dardanelle, căci năile ei n'au caracter războinic. Acesta însă n'a mulțamit pe Rusia. Se svonesce, că se pregătesce o convenție între cele două împărății în sensul, că de aci înainte din cas în cas să i-se dea voie Rusiei a trece prin Dardanelle câte 2000 soldați deodată. După primul transport, trece al doilea și așa mai departe. Acesta ar fi un pas pentru *nimicirea tractatului din Paris*“.

Situația în Serbia.

Aprôpe de-o jumătate de an încôce situația politică în micul regat sârbesc e cât se pôte de rea și critică. Tôte silințele guvernului de-a face să nu se vadă stările încurcate și nemulțămirea generală dină-

untru, nu i-au succes. Rêul cel mai mare este fără îndoială lipsa de bani. Visteria statului e golă, funcționarii de stat nu-și pot primi lefile, asemenea și oficerii armatei.

Când Milan se reintorse înainte cu câte-va luni în Belgrad, se hrănia bietul „pasager“ cu speranța, că îi va succede cu ajutorul celui mai iubit ministru de finanțe al său *Petrovič*, se contragă un nou credit de 25 milioane. Bancherii însă au rămas surși, fiind-că hârțiile de valoare ale Serbiei nu fac mai mult așî ca 62%. S'au făcut încercări și la Viena, d'el tot fără rezultat. Nici nu se puté alt-fel avându-se în vedere neîncrederea cu care lumea întrégă se pörtă față de Milan și care se resfrânge și asupra Serbiei.

Lui Milan însă îi trebuie cu ori-ce preț bani, alegerile se apropie și armata trebuie hrănită. Ce să facă d'el? Au hotărît în fine, ca prin banca națională să schimbe bancnote în suma de 10 milioane pentru argint cu prețul de jumătate. Acesta este cea mai primejdiosă și mai fatală procedură. S'a fost creat o lege, care statorcesce maximul bancnotelor ce se pot schimba cu argint, d'el maximul de mult a fost ajuns. Ce-i pasă lui Milan, dacă această lege se va nesocoti. El are lipsuri colosale în tôte părțile, are nevoie de cel puțin două milioane, ca să-și arangeze de-ocamdată datoritiile cele mai urgente. Sârbii sciu foarte bine, că ce însemneză acesta și că tot ei vor trage-o scurta față de fostul lor crai.

Afară de acesta, dacă vom privi cât de puțin raporturile Serbiei cu străinătatea, vedem, că ele nu pré sunt favorabile. Cu țările vecine Bulgaria și Muntenegru, se încolțește mereu, mai ales cu Bulgaria din pricina Macedoniei, unde Bulgarii cuceresc terem din ce în ce mai mult, în contra poftelor de expansiune ale Sârbilor.

Reînnoirea procesului contra lui Zola. Din Paris se telegrafază, că în sensul hotărîrii tribunalului militar, *Zola* și *Perreux*, redactorul fôiei „Aurora“, au primit actul de acuză în noul proces, ce se ridică contra lor. Acusa e ridicată de către tribunalul militar de pe teritoriul comandei Parisului. Actul de acuză e de următorul cuprins:

„Domni *Perreux* și *Zola* sunt datorî a-se presenta la 23 Maiu 1898 inaintea curții cu jurați din departamentul Senei în *Versailles*, în care și va mandatul tribunalului, Curtea se va constitui la ora 11½ în ședință extraordinară. *Perreux* este acuzat, că a împărțit în *Versailles* acel număr din „Aurora“, care avea un articol de următorul cuprins: „Un tribunal militar a cutezat să achite la poruncă pe *Eszterhazy* și prin acesta s'a lovit în față dreptatea

și adevêrul“. Rëndurile acestea atacă onôrea tribunalului militar și-l dejosesce. Se *calumniază* prin acesta în public tribunalul militar. *Emil Zola* s'a făcut părtaș la calumniă prin aceea, că a dat lui *Perreux* articolul, dându-i astfel și mijlocul de a comite delictul. Acest delict este a-se pedepsi conform paragrafilor 23, 29, 30, 35, 42, 43, 45, 47 și 52 din legea dela 29 Iulie 1881“.

SCIRILE ȚILEI.

— 2 (14) Aprilie.

Dela Academia Română. Premiul Năsturel *Herescu* nu s'a acordat anul acesta nimênui. Tôte cărțile prezentate au fost respinse. Cele mai multe voturi le-au avut nuvelele d-nei *Constanța Hodoș*, care însă n'au isbutit să aibă premiul, având numai paritatea de voturi. Premiul *Adamaki* de 5,000 lei s'a împărțit în două și s'a acordat jumătate d-lui *Turcu*, pentru descrierea unei părți a Transilvaniei, și jumătate d-lui *Haralamb Leca*, pentru a 2-lea volum de poesii (*Secunda*). Cât despre premiul *Lazar* nici o hotărîre nu s'a luat încă; șansele le au în mod egal d-l *Ștef. Mihăilescu* și *G. Maior* pentru scrierile lor. — Membrii Academiei au ținut Marți nu mai puțin decât patru ședințe pentru ca să hotărască asupra alegerii a patru membri ordinari în locurile vacante. E însă aprôpe sigur, că nu se vor ocupa tôte locurile vacante în sesiunea acesta.

Curioase contemplări de Pasci. Sub titlul acesta „*Sieb. D. Tgbltt*“ citeză dintr'un articol ce l'a scris secretarul general al „*Kulturregylet*“-ului *Sândor I.* următorul ciudat și caracteristic pasagiu: „Cine nu strigă astăzi „Trăescă patria, trăescă regele!“ Socialistul este, care nu cunoște patria, conlocitorul din sinul naționalităților este, care n'are rege. Cugetați-vă, că aceștia sunt astăzi inimicul și că în contra acestora mergem uniți conduși de regele nostru legal și încoronat, mergem cu toții, căci scopul nostru e ajuns... Fôia săsescă din Sibiu amintescce, că același secretar general al „*Kulturregylet*“-ului scriea nu de mult, că legislațiunea restabilesce nu mai dreptatea istorică prin aceea, că restabilesce numele străvechi ale orașelor, satelor și văilor în Ungaria, care s'au pierdut cu timpul. Numita fôie admiră, cum scôte secretarul „*Kulturregylet*“-ului din ruinele istoriei atâta „înțelepciune“, ca să ajungă la concluziunea, că naționalitățile și socialiștii sunt dușmanii comuni în contra cărora trebuie să pornescă statul. Noi la rëndul nostru compătîmim adênc desechilibrarea mintală a voinicosului secretar dela „*Emke*“.

Cadou de Pasci. Regele Carol va face la *Abazia* Principelui *Ferdinand* al Ro-

plecare, fără oficeri, inaintea gardei principale (*Hauptwache*), unde ținea inspecțiune sergentul *Buhai*, și, fiind gata de drum, feciorii voiră să-și ia stégul, care se afla acolo. Dela acesta însă fură împedecați prin oficerul de inspecțiune și prin soldații postați ca sentinele. Oficerilor le și succese de-a îndupleca pe soldații batalionului, ca să se întorcă în cartiere, și să aștepte cu paciință cele ce vor urma.

În acea nôpte desertară 11 soldați, pentru care fapt colonelul *Bibra* dete ordin să se incuie porțile fortăreței.

13. Atitudinea dușmănoasă a gardiștilor maghiari. Ivirea comisarului maghiar. Părăsirea fortăreței Leopoldstadt.

Gardele naționale maghiare ocupaseră tôte localitățile de prin împrejurimea cetății și nu lăssau pe nimeni să intre în fortăreță, ba comisarul maghiar *Baron Ieszenak* merse până acolo, încât publică statariul în contra tuturor acolora, care ar cuteza să ducă victualii în cetate. A erumpe din fortăreță și a face rechizițiuni cu forța, era imposibil, deôrece garnisôna era prea mică pentru o încercare atât de cutezată.

După două zile, în care nici măcar *bolnavii* nu putură căpeta vre-un nutremânt,

sosi în *Leopoldstadt* fără veste sus amintitul comisar maghiar și, în numele guvernului maghiar, provocă garnisôna, să depună jurământ pe constituția. Inșe atât oficerii, cât și soldații ceilalți, cu o rezoluțiă și statornică bărbătescă *refusară a-l depune*, ba cei dintâiu hotărîră, că la cas extrem să-și înainteze reversele de chitare.

Vedând astfel comisarul *Br. Ieszenak*, că tôte încercările sale de-a îndupleca batalionul la depunerea jurământului sunt zadarnice, făcù în fine cunoscut, că el este însărcinat din partea ministeriului maghiar, ca — la cas când ar observa, că soldații grănițeri sunt hotărîți dispuși contra legilor maghiare, și nu pot fi aplicați în Ungaria la nici un serviciu — să trimită batalionul acasă în *Ardeal*, unde este lipsă de el. Totodată comisarul maghiar asigură, că nicăiri în calea sa spre casă batalionul nu va fi reținut, și că soldații vor avé să plece la drum deplin armați.

Toți erau mulțamiți cu această dispozițiune, numai majorul *Pop* cerù, să i-se permită batalionului, ca să fiă transportat acasă prin *Moravia* și *Galiția*, la ceea ce însă comisarul nu se învoi, dicend, că el n'are împuternicire de natura acesta, ci batalionul are să plece la *Vaț*, de unde

apoi alte organe îl vor trimite mai încolo.

Un oficer din garda națională maghiară și fù trimis înainte, ca să îngrijescă de încartirarea batalionului în anumite stațiuni.

Comandantul fortăreței, colonelul *Bibra*, nu se opuse acestor dispozițiuni ale comisarului maghiar, și astfel în 16 Octomvre 1848, la 2 ore dup'amedzi, batalionul grănițeresc român plecă din fortăreța *Leopoldstadt* spre *Vaț*, ér locul lui îl ocupă în cetate garda națională maghiară.

Este de însemnat, că imediat înainte de plecare, oficerii batalionului nostru subscriseră un revers, compus de comisarul maghiar, în care ei declarară, că nu vor lupta contra trupelor maghiare. La faptul acesta oficerii fură de-o parte înduplecați prin asigurarea amintitului comisar guvernial, că în mersul său prin Ungaria batalionului nu i-se va întempla nimic, ér de altă parte fură siliți de împrejurări, lipsindu-le soldaților cu desevîrsire proviantul. În fine scopul oficerilor era, ca cu ori-ce preț să-i ducă pe soldați întregi și neatînși acasă, la *Năsêud*, și aci să-i predea apoi locotenentului-colonel *Urban*.

Nu pot lăsa aci neamintită o împrejurare, și adevă: Din scrisorile și diarele rămase după unii oficeri, care au servit atunci în batalionul nostru, aflător în *Leopoldstadt*, se pôte evident constata, că atât oficerii, cât și soldații batalionului năsêudean aveau puțină încredere în comandantul fortăreței, *Baron Bibra*.

În amintitele scrisori se susține chiar și aceea, că, dacă colonelul *Bibra* n'ar fi publicat conținutul proclamațiunei lui *Kossuth*; dacă el n'ar fi arborat tricolorul maghiar, ceea-ce a deprimat foarte mult spiritele soldaților; și dacă el din potrivă și-ar fi dat numai puțină ostentă de a susține și nutri curagiul și energia trupelor din garnisôna fortăreței: atunci acestea, cu întăriturile ce și le-au făcut; mai departe cu munițiunea ce-o aveau și, în fine, cu victualele ce și le-ar fi câștigat prin rechizițiune din satele de prin pregiur, ar fi putut susține fortăreța *Leopoldstadt* încă câte-va săptămâni, până la sosirea acolo a trupelor locotenentului-mareșal *Simonich* din *Moravia*.

(Va urma.)

măniei cadou de Paști o uniformă de general de infanterie. În adevăr, pe ziua de 8 Aprilie Principele Ferdinand va fi înaintat la gradul de general de brigadă, dându-i-se comanda brigadei a 8-a de infanterie din Capitală. D-l general Vasiliu Năsturel, actual comandant al brigadei a 8-a, va fi transferat în aceeași calitate la Giurgiu. — Se mai afirmă, că Principele și Prințesa României, care vor sosi la finele acestei săptămâni la Abazia, ca să întâmpine pe Regele și Regina, vor pleca la 12 Aprilie la Dresda, ca să reprezinte pe Suveranul la serbările, ce se vor da cu ocazia aniversării a 70-a a nașterii Regelui Albert al Saxoniei. La aceste serbări vor asista și Împărații Wilhelm al Germaniei și Francisc Iosif al Austriei.

Nou protopop în Turda. D-l *Artemiu Codarcea*, paroh și vice-protopop în Giurgiu-St.-Miclăuș, este numit paroh gr. cat. în Turda nouă și tot-odată protopop al districtului Turdei.

Adunare de învățători în Arad. După cum am mai amintit, Joi și Vineri (21 și 22 Aprilie st. n.) se va ține în Arad adunarea generală a Reuniunii învățătorilor dela școlile populare române gr. or. din protopopiatele Arad, Chișineu, Șiria, Borșineu, Buteni, Radna și Halmagiu. Programul adunării constă din 21 puncte. După asistarea în corpore la chiamarea duhului sânt și după constatarea membrilor prezenți, se va alege o comisiune, care să invite pe P. S. S. părintele episcop Ioan Meșianu, la adunare. Va urma cuvântul de deschidere al președintelui reuniunii, d-l T. Ceantea, după care se va trece la celelalte puncte, printre care diferite disertații și prelegeri practice de d-nii Iosif Tisu, Ios. Moldovan (secretarul al Reuniunii), I. Roman, Nic. Boscaiu, Damaschin Medrea, G. Tomșa, A. Mirc și I. Roșu.

Conștiința germană. „*Reichsanzeiger*“ din Berlin scrie, că ministerul de stat german a adresat către președinții provinciilor cu populație mestecată o circulară, în care dispune reuniunilor-învățătoresc și de funcționari, ca să-și pună toate silințele a desvolta conștiința germană și patriotismul prusian și pe cale socială. Circulara recomandă înființarea de Reuniuni științifice, asiluri de copii ș. a. mai departe, să evite procedura agresivă față cu populația de altă limbă și să facă tot ce le stă în putință pentru desvoltarea spiritului german.

Banffy și autonomiștii flumani. Guvernul unguresc caută tot posibilul să facă supărări autonomiștilor din Fiume. Și fiindcă de-ocamdată alt rău pre mare nu le poate face, el a interzis apariția noii foi cu program autonomist „*L'Autonomia*“ și transformarea lui „*Voce de Popolo*“ în diar politic. Redactorul „*Autonomiei*“ a adresat ministrului Banffy o telegramă foarte energică în care urgitează concesia pentru aparițiunea foiei.

Espulsarea prințesei Luiza. „*Obzor*“ din Agram publică știrea, că prințesa *Luiza de Coburg*, care petrece acum pe proprietatea din *Breznița* a lui *Artur Ozegovich*, a fost vizitată zilele trecute de un membru al guvernului croat, care i-a declarat, că este *espulată din monarhia*, și într'un anumit timp trebuie să părăsească teritoriul ei.

Dela poliția. Deoarece în timpul din urmă s'au constatat numeroase cazuri de furt, comise de țigani corturari atât în comunele învecinate, cât și pe teritoriul orașului nostru, publicul e rugat, ca îndată ce ar observa astfel de țigani să încunoscă poliția din loc.

Furtună, grindină și esundări. Nici n'a intrat bine primăvara, ba pe unele locuri încă ninge, și furtunile, grindina și esundările sunt la ordinea zilei. Alaltă er după amăzi pe la 5 ore asupra Budapeștei a căzut o ploie amestecată cu grindină de mărimea alunelor, care îndată a acoperit tot locul. După aceasta ploia a încetat puțin, dăr curând după aceea nori grei și întunecoși se ridicară din nou și către 8 ore

săra fulgerile și tunetele urmau întruna. Aceasta a ținut până după mezul nopții, târziu. O femeie, care s'a refugiat sub un plop, a fost omorâtă de fulger.

Fomete și miseria. Din comitatul *Lika-Karbava* din *Croația* sosesc știri despre fomete ce domnesc acolo. E vorba, că după Paști se vor începe pe teritoriul bantuit de fomete al *Slavoniei* lucrări de drumuri noue cu scop, ca să se dea lucru populației lipsite. — Dăr și la noi în *Transilvania* este destulă miseria. Ministrul de finanțe a încuviințat un împrumut fără dobândă de 20,000 fl. pentru lucrări de construcțiuni de șosele în comitatul *Mureș-Turda* tot cu scop de a veni în ajutorul populației sărăcite.

Darul Țarului Muntenegrenilor. Din *Cetinje* se anunță, că Țarul *Rusiei* a trimis principelui *Nichita* un frumos dar de Paști, 30,000 puscă cu repetiție și 30,000,000 cartușe.

Complot în China. „*North-China Daily-News*“ anunță, că în palatul împărațesc din *Peking* s'a descoperit un complot primejdios, care amenința viața mai multor personaje înalte din imperiu.

Demonstrația socialistă contra lui Lueger. Din *Triest* se știe, că o cetăție de câte-va sute de socialisti au demonstrat contra primarului *Viennei* *Lueger*, care de vr'o două zile se află în *Triest*. Socialistii, sumuțați de presa *jidovăscă*, au arangeat înaintea ferestrelor dela casa unde era găzduit *Lueger* un strănic șari-vari.

Impedecarea născerei bôlelor la copii urmază atunci, când copilul va avé un organism oțelit și capabil de a rezista, care nu va lăsa a-se desvolta germenele bôlei. Sunt diferite preparate medicinale în comerț, care urmăresc acest scop, dăr este în genere cunoscut, că există numai un singur mijloc, care corăspunde în tôte privințele cerințelor, ce i-se face, și acest mijloc este untura de *pesce* (*Leberthran*). Copiii le vine grătă de a lua obiceiul *Leberthran*; acest inconvenient se delătură prin *Leberthran*-ul lui *Zoltan*, care n'are nici gust, nici miros rău, și de aceea atât copiii cât și oamenii adulți îl iau bucuroși. Depositul general în farmacia lui *Zoltan* *Bela* *Budapesta* *V. Nagy-korona-uteza* 22 — unde se capătă cu 1 fl. sticla.

Indreptarea Calendarului din punctul de vedere economic.

II.

Calendarul având de scop fixarea succesiunii zilelor este silit să se ocupe și cu fixarea sărbătorilor. Se știe, că sărbătorile se împart în fixe și mobile. Cele d'întăit vin întotdeauna în aceeași zi a anului, spre exemplu *Crăciunul* la 25 Decembrie, *Sf. Constantin* la 21 Mai și așa mai departe. Sărbătorile mobile depind de ziua *Păștelui*. Er *Păștele* a fost determinat de *Conciliul dela Nicea*, care a prescrip ca această sărbătoare să aibă loc în *Duminea* după luna plină care vine imediat după equinoxul de primăvară.

Ținându-ne riguros după prescripțiunile acestui *Conciliu*, se poate demonstra foarte lesne că părinții noștri, care s'au ocupat cu calendarul dela *Conciliul dela Nicea* încă de s'au înșelat în socotela lor. Atât această cauză cât și împrejurarea, că calendarul nostru (adecă cel *Julian*) este bazat pe o valoare neexactă a duratei de revoluțiune a pământului împrejurul soarelui, cât și a lunii împrejurul pământului, au făcut ca astăzi deosebirea între calendarul nostru și cel *Gregorian* să fie de 12 zile.

Mai mulți învățați de ai noștri, printre care vom cita pe repositii *Ión Ghica*, *Bacalogiu* și *Gogu*, unul din *Eforii Seminarului Nifon*, au dovedit în de ajuns, că nu se calcă nici o singură prescripțiune impusă de *Conciliul dela Nicea*, decât s'ar adopta calendarul *Gregorian* de creștinii ortodoxi. Toți acești învățați precum chiar și episcopul *Melchisedec* recunosc, că formarea calendarului, care este bazat pe mișcarea pământului împrejurul soarelui, este o chestiune curat de astronomie.*)

*) *Melchisedec*. Biserica ortodoxă și calendarul.

La pag. 11 se dice: în acest chip noul calendar era o afacere de știință.

Astfel prezentându-se lucrurile, este greu de conceput cum până astăzi nu s'a legiferat încă indreptarea calendarului *Julian* pe baza indicațiunilor științei. Acestă indreptare este cu atât mai urgent reclamată, cu cât cele mai mari instituțiuni ale statului nostru au adoptat de multă vreme calendarul *Gregorian*, după care ele se conduc.

Astfel Căile ferate Poștele, telegrafele și telefoanele. Creditele urbane și rurale, Institutul Meteorologic și multe alte case de comerț întrebunțază exclusiv calendarul *Gregorian*.

Știu bine, că unii membri ai bisericii ortodoxe, se opun ori cărei modificări a calendarului sub cuvânt, că printre această s'ar atinge dogmele, știu însă de asemenea, că dovedit este, că tocmai din greșita aplicațiune a prescripțiunilor *Conciliului dela Nicea* ne găsim astăzi îrapei cu 12 zile și ca mâne, poimâne ne vom găsi cu 13 zile.

Mai știu încă că datorită celui greșit este de a-și indrepta erorea și prin urmare mai înainte de ori cine tocmai biserica ortodoxă datore este a cere cu insistență indreptarea calendarului. Numai astfel dânsa va putea proba că respectă prescripțiunile *Conciliului dela Nicea*, dela care astăzi ea s'a depărtat foarte mult.

(Va urma.)

Produțiuni și petreceri.

Societatea de lectură a tinerimei dela institutul pedagogico-teologic ort. rom. din Arad invită la ședința festivă, ce se va ține la *Duminea Tomei* în 12 (24) Aprilie 1898, în „sala cea mare“ a seminarului. Inceputul la 6 ore seara. În numele societății: *Vasiliu Terebentiu*, v.-președinte; *Aurel Crăciunescu*, secretar. Ofertele în favorul bibliotecii societății se primesc cu mulțămintă și se vor chita pe calea publicității.

Programa. 1) „*Christos a înviat*“, cor mixt. 2) „*Cuvânt de deschidere*“, rostit de v.-pres. societății *V. Terebentiu* cl. c. III. 3) „*Rugăciune*“, cor mixt de *Humpel*. 4) „*Societatea în formarea caracterului*“, disertațiune de *C. Popescu* cl. c. III. 5) „*Prima impresie*“, vals esec. de orchestra seminarială. 6) „*Singurică*“, cor mixt de *Simionescu*. 7) „*Hannibal și Scipio*“, dialog predat de *I. Cărpinișan* cl. c. II. și *I. Lăzărescu* cl. c. I. 8) „*Doine populare*“, flaută solo esec. de *C. Mursa* ped. c. III. 9) a) „*Stăncuța*“, cor mixt de *Musicescu*. b) „*Româncuța*“, cor bărb. de *I. Mureșan*. 10) „*Comora mea*“, disertațiune de *P. Dirlea* sen. ped. c. IV. 11) „*Ca la Breaza*“, cor mixt de *T. Lugoșanu*. 12) „*Rugămintea din urmă*“, decl. de *P. Arnăut* ped. c. IV. 13) „*Serba*“, esec. de orchestra seminarială. 14) „*Pas în pas*“, marș cor bărb. de *Porumbescu*.

„**Reuniunea femeilor române gr-or. din Făgăraș și jur**“ va arangia *Martii* în 19 Aprilie st. n. (a treia zi de *Sf. Paști*) o produțiune publică, din al căreia venit curat jumătate este destinat pentru incendiații din *Beclean*.

Programa: 1. a) *G. Dima*: „*Uite mamă*“, b) *Cav. de Flondor*: „*Cântecul marinarilor*“, marș, coruri bărbătesc. 2. a) *A. Sequens*: „*Rhapsodie română*“, b) *L. Wiest*: „*Hora națională*“, cântate la pian de *d-ra Letiția Popa-Radu*. 3. a) *Costescu*: „*Bu-buie tunul*“, b) *N. Popoviciu*: „*Asta-i mândra*“ coruri bărbătesc. — 4. „*Nu te juca cu dracu*“, comedie într'un act de *I. Negruzzi*. Persoanele vor fi reprezentate prin) d-șora *L. Popa-Radu*. *M. Turcu*, d-nii *Tr. Păcală*, *I. Dejenariu*, *M. Niculescu*, *C. Toma*. — 5. *Laur* și *albumela-alpină*, dialog (tablou), tradus de d-șora *Elena P. Pop*, predat prin d-l *I. Dejenariu* și d-șora *L. Turcu*. După produțiune urmază dans.

ULTIME SCIRI.

București, 13 Aprilie. Regele și Regina însoțiți de d-na *Bengescu* și de d-nii colonel *Priboianu* și maior *Gratoschi*, au plecat azi după amăzi la orele 5.55 c'un tren special la *Abazia*.

La pag 42 se dice: am vădut, că diferența ce există între calendarul *Julian* și *Gregorian* deși în sine este o chestie curat de știință astronomică.

Madrid, 13 Aprilie. În consiliul de miniștri de azi ministrul afacerilor esterne *Gullon* a cetit mesagiul lui *Mac Kinley*. Consiliul află necesar a declara, că națiunea spaniolă nu va suferi un amestec estern, cc ar ținti la știrbirea suveranității sale asupra regulării afacerilor interne ale Spaniei. În momentele critice de față guvernul va păstra liniștea impusă și va apăra cu efect acele sfinte interese, care formeză moștenirea rasei spaniole.

Berlin, 13 Aprilie. Mesagiul lui *Mac Kinley* a făcut rea impresiă asupra marilor puteri pentru tonul său provocător.

Washington, 13 Aprilie. Comisiunea pentru afacerile esterne a prezentat azi Senatului raportul său. Majoritatea se pronunță în favoarea independenței *Cubane*. Raportul minorității recomandă numai recunoșterea actualului guvern al insurgenților din insula *Cuba*.

DIVERSE.

Antropofagii din Africa Misionarii, cari se reîntorc din *Africa*, povestesc lucruri înfiorătoare, despre ceea-ce se întâmplă între diferitele seminții ale *Africanilor* antropofagi. Deocă un *African*, care aparține unei seminții, este prins, alții de altă seminție îl taie ca pe vită și-l mănâncă. *Van Mous*, agentul diplomatic al statului *Kongo* de sus, a fost odată martorul ocular al unui cas barbar. A vădut adecă, cum un *Saracen* de o statură puternică și desbrăcat se preumbla liniștit în sus și 'n jos în cort. Acesta era un prizonier. Pe trup avea însemnată cu cretă albă și roșie partea de carne, ce avea s'o capete fiă-care cumpărător și așteptau numai ca să mai vină cumpărătorii, cari să ia și partea trupului încă nevândută, apoi nenorocitul — care scia ce are să pățescă — era tăiat ca o vită. Abia murise și fiă-care își tăia partea sa din trupul nenorocitului, care era cald, tocmai ca la măcelărie. Un preot iezuit încă a vădut cum odată unui om, care a fost dat în „*hopșă*“, mai întâiu i-au tăiat amândouă picioarele, mâinile și numai în urmă i-a tăiat capul, deoarece acela, care a cumpărat capul a sosit mai în urmă la „*hopșă*“. Cu altă ocaziune *Negrii* au prins pe un fost agent diplomatic al statului *Kongo*, numit *Saghaer*, care era european. *Nenorocitul* agent a fost pus în fiară, și deoarece nu era destul de gras, l'au ținut mai multe săptămâni să se mai îngrașe. Sermanul om însă, care își scia sorțea ce-l aștepta, nu se cam îngrașă, ci mai tare slăbea. În sfârșit vădend *Negrii*, că mereu slăbesce, au hotărât să i facă sfârșit și i-au tăiat gâtul. Astfel de cazuri înfiorătoare se întâmplă foarte adese ori nu numai prin centrul sălbatic al *Africei*, ci și printre semințiile supuse *Angliei* și *Franciei*. În zadar se silesc misionarii ca să desvețe pe *Negrii* de-așfel de obiceiuri barbare, căci de multe-ori se întâmplă, că și ei înșiși cad în mâna indigenilor, cari îi chină fără milă și i mănâncă.

Literatură.

Archiv pentru filologie și istorie de T. Cipariu. Doritorii de-a avé acest prețios archiv îl pot procura dela Administrația diarului nostru complet (dela anul 1867—1871/2). Prețul pentru un an singuratic 3 fl.; pentru toți patru anii 12 fl. trimis franco.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a diarului.

Administrațiunea
„*Gazetei Transilvaniei*“.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșlanu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 13 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	99.35
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.15
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Imprum. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.75
Renta de argint austr.	102.15
Renta de hartie austr.	101.95
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860	143.60
Actiuni de-ale Banței austro-ungar.	924.—
Actiuni de-ale Banței ung. de credit.	375.—
Actiuni de-ale Banței austr. de credit.	354.75
Napoleonori	9.54
Mărfi imperiale germane	58.82 1/2
London vista	120.75
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.80 1/2
Note italiene.	45 —

Cursul pieței Brașov

Din 14 Aprilie 1898.

Bannota rom. Cump.	9.50	Vënd.	9.52 1/2
Argint român. Cump.	9.45	Vënd.	9.48 1/2
Napoleon ori. Cump.	9.52 1/2	Vënd.	9.54 1/2
Galbeni Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusești Cump.	127. 1/2	Vënd.	128 1/2
Mărfi germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcești Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102 —

Nr. 1898—1898.

Escriere de oferte.

Spre scopul regulării șoselei construite în urma spargerei stradei fântânei din Blumena se va ține la oficiul orașenesc economic în 28 Aprilie a. c. la 10 ore înainte de prânz o pertractare de oferte asupra predării lucrărilor acestei regulări.

Spesele pentru această regulare sunt preliminate cu 5529 fl. 46 cr. Reflectanți se provoacă, că până la amintita zi și oră se așează la oficiul orașenesc economic oferte, timbrate și sigilate, provădute cu vadiu de 5% din suma preliminară.

Tot în oferte este de a se aminti în cifre și litere scădământul (și anume în procente) din suma preliminară, după aceea dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute pla-

nurile, preliminarele de spese și condițiunile de construire și că se supun lor necondiționat.

Condițiunile de oferte și acele contractuale, planurile și preliminarele de spese se pot până în ziua pertractării de oferte examina la amintitul oficiu în decursul orelor de oficiu dela 8—12 ore.

Brașov, 8 Aprilie 1898.

1—3219 Magistratul orașenesc.

Nr. 4531—1898.

Publicațiune!

Luându-se prin ordinațiunea Excelenței sale D-lui Ministru de Interne din 28 Februarie 1898, Nr. 15152—1898 spre cunoștință concludul reprezentanței comunale orașenesci din 21 Iunie 1897, pe temeiul căruia pentru exploatarea nășipului său petrișului de pe locurile orașenesci este de a se încasa după fie-care vită tragătoare, folosită pentru transportul nășipului său petrișului, o competență de câte 5 cr., se aduce prin acesta spre cunoștință publică, cumcă cu 16 Aprilie a. c. începând toți acei, cari voiesc să exploateze astfel de material, au de a-și procura dela oficiul orașenesc economic permisiunea, solvind pe lângă luarea în primire a biletului de solvire la oficiul de accise amintita competență.

Biletele aceste au de a se presenta cu ocaziunea exploatarei materialului respectivelor organe de controlă (păzitori de câmp și păduri) și la intrarea în oraș organelor încassarei vamei său organelor de poliție.

Pentru acele transporturi, în urma cărora materialul se descarcă afară de raionul liniei de vamă, sunt de a se preda biletele aceste păzitorilor de câmp și de pădure, cari exerciază controla.

Cu amintita zi începând se consideră fie-care exploatare fără biletul de nășip și petriș de pe locurile orașenesci ca prevaricațiune de câmp, pedepsindu-se de poliție.

Ca loc pentru exploatarea nășipului și petrișului se defige mijlocul albiei riului Timiș și anume astfel, ca materialul acesta să se exploateze, cel puțin în o depărtare de câte 5 metri dela ambii țărmuri ai albiei riului și în o depărtare de câte 30 metri în sus și în jos de podul de peste riul Timiș.

De pe locul destinat pentru îngruparea cadavrelor animalelor se interdice exploatarea acestui material.

Exploatarea materialului de pe locurile oprite în albia riului Timiș se consideră ca prevaricațiune de câmp.

Brașov, 28 Martie 1898.

216,2—2. Magistratul orașenesc.

Sz 1.69 — 1898

Faeladási hirdetmény.

Hosszúfalu, (Brassó megyei) község irásbeli ajánlati verseny utján eladja a „B” üzem osztály I-ső vágás-sorozatából az első 5 év alatt üzem-tervezésűleg kihasználható következő fatömegeket:

- 1) A „hidegvölgyi” rendes vágásból 34,000 m³ re becsült bükktát.
  - 2) A „Tészlai” rendkívüli vágásból 63,000 m³ re becsült bükktát.
- Mindkettő ipari-célokra is tel-dolgozható. Késő adési viszonyok kedvezőek, vasút közel, munkás és fuvaros elég van.

Zárt irásbeli ajánlatok, melyekhez bánatpénzül, az elsőre nézve 340 forint, az utóbbira 504 forint melléklendő folyó évi április hó 24 dik napjának délelőtt 10 óráig nyújtandók be a községi előljáróságához.

Ajánlat mindkettőre együttesen is tehető.

Részletes felvilágosítás nyerhető a községi előljáróságúal, vagy a ke-

zelő hosszúfalusi m. kir. erdőgazd-nokságnál, a hol az árverési és szer-ződési feltételek megtekinthetők.

Hosszúfalu, 1898. évi április hó 6-án.

Az előljáróság:

Lukács Károly, Poppa János,
jegyző. 0—3218 főbíró helyet.

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Împăratul etc. etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octombrie dela orele 6—11 a. m. și 2—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“.

193,1—0.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu și la Eremias Nepoții.

Numai pe ómenii tineri

Dr. BOITON din Paris

Injecția Orientală

după întrebunțarea de câte-va zile lecușce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copalve** devine de prisos, de órece aceste mijloce strică stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle BOITON Injecția 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:

Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,
V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. Depou principal la farmacia Carl Schuster în Brașov.

Adresa pentru comande cu posta:
Farmacia ZOLTAN Budapesta.

CERCAȚI NOROCUL LA

A doua loterie de clasă ungară.

Tragerea întâiă deja la 11 și 12 Mai.

Din 100,000 losuri, ce s'au emis, 50,000 losuri se trag cu câștig, prin urmare

„tot al doile los câștigă.”

Câștigul cel mai mare în cas favorabil este

Un Milion Coróne.

Mai rămân 49,999 câștiguri, cari se vor trage suma de două-spre-dece milioane coróne.

Los intreg à fl. 6.—, jumătate à fl. 3.—, a patra parte à fl. 1.50, a opta parte à 75 cr.

Se capetă diferite numere la

Casa de bancă
Iacob L. Adler & Bruder
singurul COLECTOR PRINCIPAL al loteriei de clasă ung. în Brașov.

10 - 20, 187